

แนวคิด หลักการ แนวทาง และร่างพระราชบัญญัติ
คณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเทคนิคอุตสาหกรรม
พ.ศ.....

1. บทนำ

การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกแม้จะนำมาซึ่งความเจริญทางวัตถุและทางเศรษฐกิจในหลายๆ ด้าน แต่ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ก็ได้เกิดปัญหาต่างๆ ทั้งความเสียหาย เสื่อมโทรมของสภาพสังคม สภาพแวดล้อม สภาพธรรมชาติ และการเกิดปัญหามลพิษขึ้นในพื้นที่ต่างๆ จนถึงปัจจุบันขณะที่ปัญหาเดิมยังไม่ได้รับการแก้ไขเยียวยา การโครงการใหม่ยังคงเกิดขึ้น เช่น การดำเนินการเพื่อขยายพื้นที่เขตอุตสาหกรรมในระยะที่ 3 ซึ่งได้กลายเป็นชนวนของความขัดแย้งที่นำไปสู่การปิดถนนประท้วงเรียกร้องให้ยุติการขยายโครงการ สภาพปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นรวมถึงความขัดแย้งดังกล่าวจึงเป็นที่มาของการศึกษาครั้งนี้ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะตอบ โจทย์เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ก. ต้องการที่จะชี้ให้เห็นถึงข้อจำกัดที่อยู่ในระบบกฎหมาย ซึ่งเป็นผลกระทบที่เกิดสืบเนื่องมาจากโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก และขณะเดียวกันก็ต้องการที่จะชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลของโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกที่ส่งผลกระทบต่อระบบกฎหมาย

ข. ต้องการที่จะจัดทำข้อเสนอต่อหน่วยงานภาครัฐ และภาคประชาสังคมเพื่อสนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษที่เกิดจากเทคนิคอุตสาหกรรมในพื้นที่มาบตาพุด

เพื่อตอบ โจทย์ดังกล่าว ผู้ศึกษาใช้วิธีการศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยผู้ศึกษาเข้าสังเกตการณ์ จัดทำเวทีเสวนาร่วมกับประชาชนกลุ่มต่างๆ ในพื้นที่ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนาฯ การสัมภาษณ์เชิงลึกกับเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการแก้ไขปัญหา การสอบถามความคิดเห็นจากหน่วยงานต่างๆ ที่อยู่ในพื้นที่เพื่อที่จะเข้าถึงข้อมูลต่างๆ อย่างรอบด้านที่สุด รวมถึงการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สะท้อนปัญหาทั้งสองด้านคือทั้งภาครัฐ และภาคประชาชนชนว่า ระบบการบริหารงานภาครัฐ และระบบกฎหมายที่มีอยู่มีข้อจำกัดใดจึงไม่สามารถป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาผลกระทบ และความเสียหายที่เกิดขึ้นกับประชาชน และรวบรวมความคิดของ

ประชาชนถึงปัญหาและกระบวนการแก้ไขปัญหาเพื่อสะท้อนข้อมูลกลับไปยังภาครัฐเพื่อการปรับปรุงระบบการบริหารงาน

จากการประมวลผลและศึกษาวิเคราะห์ทั้งส่วนที่เป็นข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ ข้อเท็จจริง ประเด็นทางกฎหมาย และแนวทางในการระบบการบริการจัดการพบว่ามีปัญหาใหญ่ 2 ประการ คือ

1.1 ปัญหาด้านองค์กรและการบริหารงาน

ทั้งนี้จากการศึกษาบริบทของพัฒนาการของการดำเนิน โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล ตะวันออกตั้งแต่การริเริ่มโครงการ การวางแผน การพัฒนา การดำเนินการต่างๆ จนถึงปัจจุบัน ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงในทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง กฎหมาย และกระบวนการเรียนรู้ของสังคมซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบกฎหมาย ซึ่งเป็นผลกระทบต่อสิทธิของประชาชนในระดับต่างๆ เป็นปัญหาเนื่องจาก

1.1.1 กระบวนการก่อตั้ง การจัดโครงสร้างองค์กรรับผิดชอบในการดำเนินการ การติดตามให้เป็นไปตามแผนงาน การประเมินผลกระทบ และการปรับปรุงระบบการดำเนินงานไม่ได้ให้ความสำคัญกับประเด็นปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ผลกระทบต่อสังคม แต่ให้ความสำคัญกับการลงทุนเป็นสำคัญ จึงไม่นำไปสู่การมีนโยบายการพัฒนาที่สมดุลและไม่ถูกให้ความสำคัญในระดับนโยบาย แม้จะมีกฎหมายและมีหน่วยงานต่างๆ รับผิดชอบ การเริ่มดำเนินการทำหน้าที่ของหน่วยงานและการบังคับใช้กฎหมายก็จะขึ้นอยู่กับว่าปัญหาถูกหยิบยื่นขึ้นปรากฏเป็นข่าวในสื่อเมื่อใด เมื่อนั้นหน่วยงานของรัฐจึงจะเข้ามาดูแลและคอยดำเนินการ

1.1.2 แม้จะมีข้อมูลในเชิงประจักษ์เกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อประชาชน ชุมชน อยู่บ้างแล้วก็ตาม แต่เนื่องจากในระบบราชการไทยไม่คุ้นเคยกับการบูรณาการ โครงสร้าง บุคลากร และอำนาจ สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือ การตั้งคณะกรรมการชุดต่างๆ หลายชุด มาดูแลสถานการณ์ปัญหา แต่ไม่สามารถที่จะลงไปสู่การเกิดระบบการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบที่ต่อเนื่อง จริงจังและครบวงจร

1.1.3 การใช้ประโยชน์จากการประเมินและติดตามผลการดำเนิน โครงการดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า การดำเนิน โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกเป็นสิ่งที่ไม่เคยดำเนินการมาก่อนในประเทศไทย ดังนั้นจึงต้องใช้หลักในการบริหารจัดการที่แตกต่างไปจากการบริหารราชการปกติ และจากที่ได้ดำเนินการ โครงการพัฒนาฯ มา มีการจัด โครงสร้างองค์กรและวิธีการบริหารที่มีลักษณะพิเศษที่แตกต่างออกไป แต่อย่างไรก็ตาม แม้จะมีความพยายามที่จะจัดโครงสร้าง และระบบวิธีการเพื่อการบริหารจัดการในพื้นที่ แบบใหม่ที่แตกต่างกันไปจากวิธีการของระบบราชการก็ตาม แต่

ในทางปฏิบัติปัญหาต่างๆ กลับไม่ได้รับการแก้ไข ในทางตรงกันข้ามสถานการณ์ และระดับความร้ายแรงของปัญหากลับเพิ่มขึ้น ที่ผ่านมานหน่วยงานภาครัฐมักจะใช้วิธีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และเป็นการแก้ที่ปลายเหตุของปัญหา เช่น การจัดหน่วยพยาบาลเข้าไปดูแล การแจกจ่ายสิ่งของ ฯลฯ หรือหากไม่สามารถหาทางแก้ไขแล้วก็ใช้วิธีการย้ายผู้ได้รับผลกระทบ เช่น การย้ายโรงเรียน การย้ายโรงพยาบาล แต่ปัญหามลพิษและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมยังคงมีอยู่เช่นเดิม ขณะเดียวกันก็เป็นการผลักและเพิ่มภาระแก่ประชาชน

ดังนั้นเมื่อนำเอากรอบแนวคิดเรื่องระบบการบริหารจัดการมาเป็นกรอบในการมองปัญหา ทำให้สามารถสรุปปัญหาได้ว่า มีสาเหตุมาจากความไม่มีความชัดเจนทั้งทางนโยบายและทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพที่จะได้รับการคุ้มครองและเยียวยาความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกให้เป็นเขตนิคมอุตสาหกรรม ดังนั้นเพื่อตอบโจทย์เรื่องความไม่ชัดเจนทั้งในด้านนโยบายและในกระบวนการใช้อำนาจตามกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จึงต้องสร้างหรือทำให้เกิดความระบอบของการบริหารจัดการที่ดีให้เกิดขึ้นในภาครัฐ และขณะเดียวกันต้องทำให้พลังทางสังคมเป็นแรงขับเคลื่อนระบบ ซึ่งจะต้องมีการปรับปรุงใหม่ ทั้งนี้ข้อจำกัดเกี่ยวกับการจัดองค์กรและเทคนิคที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการเขตพื้นที่อุตสาหกรรมที่ผ่านมา และประเด็นที่จะต้องดำเนินการแก้ไข ทั้งนี้สืบเนื่องจากข้อจำกัดของระบบราชการบริหารทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องแสวงหารูปแบบขององค์กรที่จะเข้ามาเพื่อดำเนินการผลักดันให้เกิดการตัดสินใจ การดำเนินการ การติดตามประเมินผลในระยะต่างๆ และการตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ ทั้งนี้เพื่อต้องการที่จะทำให้โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ เพื่อรองรับการเข้ามาลงทุน และการประกอบกิจการลักษณะการดำเนินการเช่นนี้ในเวลานั้นยังเป็นแนวทางใหม่สำหรับระบบราชการ ยังไม่มีการนำไปใช้ในระบบการบริหารราชการอย่างจริงจัง ทั้งนี้เนื่องจากระบบราชการยังเป็นระบบสั่งการตามสายบังคับบัญชา การตัดสินใจทั้งหลายอยู่ที่กระทรวงแต่ละกระทรวง ระเบียบการบริหารงานบุคคล ระเบียบการงบประมาณ และการเบิกจ่ายอยู่ภายใต้ระเบียบการพัสดุที่มีกฎระเบียบหยาบหยาบ ฯลฯ แต่การดำเนินการตามนโยบายการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกเป็นการบริหารแบบโครงการซึ่งมีเป้าหมายเฉพาะที่ชัดเจนมีลำดับความสำคัญก่อนหลังที่ต้องดำเนินการให้เสร็จเป็นลำดับตามกำหนดระยะเวลาไปพร้อมๆ กันจากจุดเริ่มต้นที่ต่างกัน ซึ่งการดำเนินการในลักษณะของการบริหารโครงการเช่นนี้จำเป็นที่จะต้องใช้วิธีการบริหารจัดการที่แตกต่างไปจากระบบราชการ

ภายใต้การจ้องจ้อง ระบบการบริหารงานบุคคล ระเบียบการเงินการงบประมาณ และระบบการติดตามตรวจสอบประเมินผลที่เป็นแบบพิเศษ หรืออาจจะเรียกได้ว่าเป็น ระบบการบริหารรัฐกิจสมัยใหม่

ในขณะที่มีการดำเนินการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกเพื่อจัดทำโครงสร้างพื้นฐานของการส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมและดำเนินการพัฒนาจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในบริเวณพื้นที่ต่างๆในบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก รัฐบาลในขณะนั้นก็มึนโยบายการปฏิรูปที่ควบคู่ไปกับการพัฒนาอุตสาหกรรมซึ่งก็คือการปฏิรูประบบราชการ ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่ต้องการที่จะพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศให้ไปสู่การเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบอุตสาหกรรมใหม่ (Newly Industrial Country : NICs) ซึ่งจะต้องดำเนินการปฏิรูปสามด้าน คือ ระบบราชการบริหาร การแปรรูปกิจกรรมของรัฐให้เป็นกิจกรรมของ

เอกชน และศึกษาเพื่อการปฏิรูปกฎหมายและระเบียบต่างๆ เพื่อการพัฒนาประเทศ ข้อน่าสังเกตก็คือ ขณะที่สภาพทางกายภาพ และสภาพทางสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากภายในพื้นที่ที่โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกเข้าไปดำเนินการ แต่ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิรูประบบราชการ การปฏิรูปกฎหมายและ ระเบียบต่างๆ แทบจะไม่มีเปลี่ยนแปลงไปแต่อย่างใด และมีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า แม้จะมีความคิดและนโยบายและแผนในการปฏิรูปก็ตาม แต่เป็นความต้องการที่จะทำการปฏิรูประบบราชการบริหารเท่านั้น ราชการนิติบัญญัติ และราชการตุลาการ ไม่มีการกล่าวถึงว่าจะต้องมีการดำเนินการปรับปรุงอย่างใด ไปในทิศทางไหน จนกระทั่งก่อนมีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 จึงเริ่มมีแรงกดดันเพื่อให้เกิดการปฏิรูประบบราชการบริหารรัฐสภา และศาลอย่างจริงจัง ในปัจจุบันมีการปรับปรุงกฎหมายหลายฉบับที่มีผลเป็นการปฏิรูประบบราชการ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับระบบราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งมีผลรวมไปถึงหน่วยงานของรัฐที่มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจด้วย อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการตามแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารรัฐกิจสมัยใหม่ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติ การดำเนินงานของหน่วยงานราชการ แต่ในทางปฏิบัติกลับพบว่า แม้จะมีกฎหมายที่บัญญัติรับรองสิทธิของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนที่ได้รับผลกระทบ และเสียหายจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่สิทธิต่างๆเหล่านั้นกลับถูกเพิกเฉย บิดเบือน ชะลอ ชับยั้งหรือในที่สุดก็ใช้วิธีการทำให้เกิดการแบ่งแยกประชาชนออกเป็นหลายฝ่ายแล้วให้ประชาชนกลุ่มต่างๆเหล่านั้นกระทำการในรูปแบบต่างๆ เป็นการโฆษณาชวนเชื่อว่าหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนได้เข้ามาดูแลเยียวยาความเดือดร้อนให้แล้ว

1.2. ปัญหาด้านการบังคับใช้กฎหมาย

ปัญหาด้านการบังคับใช้กฎหมายนั้นจากการศึกษาพบว่า หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ภาครัฐไม่บังคับใช้ หรือปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมายที่มีอยู่อย่างตรงไปตรงมา โดยเฉพาะเรื่องสิทธิเสรีภาพ และการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน ที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ทั้งที่แนวคิดของการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ และบทบัญญัติของกฎหมายได้บัญญัติรับรองสิทธิ เสรีภาพ และการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างชัดเจน

เมื่อพิจารณาเชื่อมโยงระหว่างผลการศึกษาจากกรณีศึกษาในส่วนที่ 3 กับส่วนที่ว่าด้วยแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องสามารถที่จะอธิบายปรากฏการณ์การเกี่ยวกับปัญหาการไม่บังคับใช้กฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อมเหนือพื้นที่การพัฒนาให้เป็นนิคมอุตสาหกรรมมาตาพุด ซึ่งสรุปภาพรวมได้ดังต่อไปนี้

1.2.1 อาจเป็นเพราะข้าราชการขาดจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ การตกอยู่ภายใต้ระบบอุปถัมภ์ การเป็นหนี้บุญคุณ หรือที่ร้ายแรงที่สุดก็คือการทุจริตคอร์รัปชัน

1.2.2 อาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลความมั่นใจเนื่องจากนโยบายที่ไม่เอาจริงเอาจัง ความไม่ชัดเจนของระบบกฎหมายและระเบียบปฏิบัติ เจ้าหน้าที่งานที่มีหน้าที่ตามกฎหมายขาดความเชื่อมั่นในระบบราชการที่จะให้การคุ้มครองเมื่อมีการดำเนินการตามกฎหมาย

1.2.3 อาจเป็นเพราะการจัดองค์กรไม่เหมาะสม เกิดความขัดแย้งกันเองระหว่างอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ โดยไม่มีองค์กรใดที่ทำหน้าที่ในการตัดสินความขัดแย้ง จนทำให้ปัญหาต่างๆ ไม่ได้รับการแก้ไขและนำไปสู่การเกิดความขัดแย้งเป็นระยะๆ ซึ่งในปัจจุบันคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกได้สิ้นสุดลงและมีสำนักพัฒนาพื้นที่ (สพท.) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ ในขณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีสถานะทั้งในทางกฎหมายที่มีหน้าที่ต้องดูแลความเป็นอยู่ของประชาชน และในทางการเมืองซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่เป็นองค์กรของผู้แทนของประชาชนกลับไม่สามารถที่จะดำเนินการอย่างใดๆ ได้อย่างเต็มที่เนื่องจากไม่มีการกระจายอำนาจอย่างแท้จริงให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในบริเวณรอบๆ นิคมอุตสาหกรรม ในทางกลับกันการดำเนินการอย่างใดๆ ของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวกับการขยายเขตนิคมอุตสาหกรรมกลับดำเนินการไปในลักษณะที่ไม่ให้ความสำคัญกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงองค์กรอื่นๆ ทั้งของภาครัฐ เช่น กรมการศึกษาดูงานต่างๆ ของรัฐสภา องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เช่น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคม องค์กรวิชาการ และองค์กรพัฒนาเอกชน

1.2.4 อาจเกิดจากการขาดการสนับสนุนอย่างจริงจังในการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี และเทคนิคที่ทันสมัยที่จะช่วยสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่ การขาดการจัดระบบองค์กรเครือข่ายที่ให้การสนับสนุนในการทำงาน และการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังเพื่อปกป้องสภาพแวดล้อม

1.2.5 อาจเกิดจากการขาดระบบการบริหารงานบุคคลภายในหน่วยงานและภายในเขตพื้นที่ ที่มีประสิทธิภาพ และขาดการบูรณาการในการปฏิบัติหน้าที่

1.2.6 อาจเป็นเพราะการขาดงบประมาณอย่างต่อเนื่อง และการขาดวิธีการงบประมาณและระเบียบการเบิกจ่ายที่ตอบสนองต่อวิธีการในการแก้ปัญหาที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากปัญหา ความขัดแย้ง ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาสุขภาพ ปัญหาสังคมทั่วไป ปัญหาหลายๆ ปัญหาที่เกิดขึ้น มีกลไกของหน่วยงานภาครัฐเข้ามารับรู้ปัญหาหลายหน่วยและกลไกต่างๆ เหล่านั้นในทางกฎหมาย ในทางการเมืองการปกครอง และในทางสังคมน่าที่จะเป็นกลไกที่มีอำนาจในทางกฎหมาย อำนาจ ในทางการเมือง อำนาจในนามของสังคมที่สามารถช่วยแก้ไขปัญหาก็ได้ แต่การดำเนินการต่างๆ ของหน่วยงานภาครัฐเหล่านั้นกลับไม่มีความหมายไม่มีความสำคัญๆ อย่างใด เช่น การดำเนินการ ให้ความเห็นของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแก่คณะรัฐมนตรีสองครั้งเกี่ยวกับปัญหา ที่เกิดจากนิคมอุตสาหกรรมในบริเวณพื้นที่มาบตาพุดแต่กลับไม่ได้รับการพิจารณาดำเนินการแต่อย่างใด

1.2.7 อาจเกิดจากการขาดระบบฐานข้อมูลที่ครบถ้วนและทันสมัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ทั้งหมดที่มีอยู่ในระดับพื้นที่ และควรรวมตลอดไปถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากเขตนิคมอุตสาหกรรมของประเทศต่างๆ ที่เคยมีประสบการณ์ในการแก้ไข ปัญหาหาก่อนมาเป็นแบบอย่าง

1.2.8 อาจเกิดจากข้อจำกัดของระบบกฎหมายที่ไม่มีการพัฒนาในระดับแนวความคิดและ นิติปรัชญาใหม่ๆ ที่จะช่วยทำให้ทุกฝ่ายในสังคมสามารถใช้เป็นฐานอ้างอิงและเป็นกรอบเพื่อ เป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการสร้างความเป็นธรรมแก่ฝ่ายภายใต้วาทกรรมว่าด้วย “การพัฒนา” อีกทั้งยังสามารถที่จะยกระดับจากแนวคิดและนิติปรัชญาใหม่ให้ไปสู่การสร้างกลไกในทางปฏิบัติ สามารถที่จะพัฒนาเป็นตัวชี้วัดถึงความยุติธรรม ความสำเร็จ และตรวจสอบถึงเป้าหมาย แผนของ โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกที่ได้ดำเนินการมา และที่กำลังเตรียมการที่จะขยายเป็น ระยะที่ 3 ว่าควรที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนอย่างไร

1.2.9 อาจเกิดจากการที่ประชาชนผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายไม่ใช้สิทธิในฐานะที่ เป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการกระทำของรัฐที่ไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย และในฐานะที่

เป็นผู้ที่ได้รับความเสียหายโดยตรงจากผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสุขภาพ อนามัย และสิ่งแวดล้อม เมื่อไม่มีการสร้างบรรทัดฐานในเชิงคดีก็ทำให้ไม่มีบรรทัดฐานในการตัดสินใจคดีที่ทำให้ระบบกระบวนการยุติธรรมเห็นถึงข้อจำกัดของกระบวนการยุติธรรมแบบครบวงจร จึงผลส่งให้ระบบกฎหมายไม่เกิดการพัฒนาทางในด้านแนวความคิดใหม่ๆ ไม่เกิดการพัฒนาเนื้อหาและกลไกในทางกฎหมายที่สามารถรองรับปัญหาและจัดกระบวนการพิจารณาคำวินิจฉัยที่เกิดจากผลกระทบจากการพัฒนาและดำเนินโครงการของภาครัฐ และผลความเสียหายจากการประกอบการอุตสาหกรรมของผู้ประกอบการ

1.2.10 อาจเกิดจากวัฒนธรรมและทัศนคติแบบรัฐรวมศูนย์-ชาตินิยม ประกอบกับรัฐบาลมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสารมวลชนสายธุรกิจอุตสาหกรรม ที่ให้ข้อมูลในด้านบวกของเม็ดเงินการลงทุนและการจ้างงานซึ่งสามารถเห็นได้ในขั้นตอนของการริเริ่มดำเนินโครงการแต่เมื่อเริ่มการประกอบการ ซึ่งจะให้เห็นถึงข้อจำกัดและปัญหาของระบบการประกอบการ โรงงาน ระบบการบริหารจัดการในการควบคุมป้องกันแก้ไขปัญหาทั้งหลาย ระบบในการติดตามตรวจสอบ ระบบในการตรวจสอบในด้านความปลอดภัยทั้งหลายกลับไม่มีการให้ข้อมูลที่ถูกต้องหรือทำการชี้แจงให้สังคมได้รับทราบ ประกอบกับการที่ปัญหาทั้งหลายที่เกิดขึ้นก็มักจะใช้วิธีการแก้ไขปัญหาแบบเฉพาะหน้าและมีกระบวนการในการปิดข่าวเพื่อไม่ต้องการที่จะทำให้ประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นเป็นกลายเป็นประเด็นสาธารณะที่สังคมจะเข้ามาตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงานต่างๆ ของภาครัฐรวมถึงภาคเอกชน ดังนั้น ภายใต้วฒฒนธรรมและทัศนคติแบบรัฐรวมศูนย์-ชาตินิยมเช่นนี้ทำให้กระบวนการในการแก้ไขปัญหาในเชิงระบบภายใต้ระบบการบริหารรัฐกิจสมัยใหม่จึงไม่สามารถเกิดขึ้นได้

1.3 แนวทางการปรับปรุงปัญหาที่เกิดขึ้น

การนำเอาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของระบบกฎหมายมาเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้กลไกของภาครัฐไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้ มาประกอบกับแนวคิดเรื่องกฎหมายสิ่งแวดล้อม และแนวคิดว่าด้วยสิทธิในสิ่งแวดล้อมมาวิเคราะห์ระบบของวงจการใช้อำนาจรัฐตามกฎหมาย หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า องค์ประกอบของระบบกฎหมาย มาพิจารณาประกอบจะเห็นได้ว่าหากต้องการที่จะทำการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการ เพื่อชี้ให้เห็นถึงประเด็นในองค์ประกอบของระบบกฎหมายที่ควรจะต้องมีการปรับปรุง ดังนี้

1.3.1 จากปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมกรณีนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จังหวัดระยอง ได้สะท้อนให้เห็นถึงความล่าช้าและความล้มเหลวของสถาบันทั้งในทางกฎหมายและในทาง

การเมือง ที่ไม่สามารถบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเป็นธรรม จนทำให้เกิดผลกระทบและเกิดการผลักภาระไปให้สังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งๆ ที่ระบบการบริหารจัดการสามารถที่จะพัฒนาและนำเอาเครื่องมือทั้งในทางเศรษฐศาสตร์ เครื่องมือในทางกฎหมาย เครื่องมือในการปกครอง อาทิเช่น มาตรการทางภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ สัญญาทางปกครอง ฯลฯ มาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้ นอกจากการแก้ไขโดยการใช้อำนาจในทางเทคนิคกลไกทางวิศวกรรมแต่เพียงอย่างเดียว

ปัญหาความล้มเหลวของสถาบันทางกฎหมายและในทางการเมืองดังกล่าวเกิดจากนโยบายที่มีความลำเอียง การใช้นโยบายของรัฐบาลที่อยู่เหนือกฎหมาย และกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยเฉพาะประชาชนผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาพื้นที่ การดำเนินนโยบายเช่นนี้ทำให้ไม่เกิดการพัฒนาศาสนาและกลไกในทางกฎหมาย และพัฒนาการเมืองไปพร้อมๆ กับการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ จึงส่งผลให้นโยบายต่างๆ ของภาครัฐทำได้เพียงแต่ชี้้นำให้เกิดการลงทุนนั้น ไม่สามารถที่จะดำเนินการเพื่อให้เกิดการบังคับให้ต้องปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างจริงจัง เว้นแต่จะมีแรงกดดันทางการเมือง สภาพเช่นนี้ทำให้นโยบายที่เกี่ยวกับการพัฒนาของภาครัฐเป็นนโยบายที่อยู่เหนือหลักนิติธรรมกระบวนการใช้อำนาจในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นไม่ได้เป็นไปตามหลักนิติรัฐ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการในการปฏิรูประบบและองค์กรรมถึงเครื่องมือและกลไกในการบริหารจัดการปัญหาทั้งหลายที่เกิดจากการพัฒนาเขตนิคมอุตสาหกรรมในบริเวณพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดและพื้นที่ใกล้เคียงเสียใหม่

1.3.2 การจัดองค์กรและวางระบบใหม่เพื่อสร้างระบบการบริหารจัดการปัญหาผลกระทบจากโครงการพัฒนาเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกที่ดีกว่า จำเป็นที่จะต้องแก้ไขปัญหาและข้อจำกัดที่เกิดจากระบบการบริหารจัดการภายใต้ระบบราชการที่มีอยู่และเป็นอยู่ดังต่อไปนี้ให้ได้ กล่าวคือ

ก. ปัญหาเรื่องการจัดองค์กรหน่วยงานภาครัฐที่แยกส่วน มีความขัดแย้งกันเอง เกิดการผูกขาดอำนาจ และไม่มีสำนึกเรื่องสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง

ข. ปัญหาเรื่องระบบการบริหารงานและการเสริมสร้างคุณภาพและศักยภาพของบุคคลภาครัฐ

ค. ปัญหาเรื่องความร่วมมือและการสร้างความร่วมมือจากฝ่ายต่างๆ ในการผนึกกำลังเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อม

ง. ปัญหาเรื่องการถูกแทรกแซงโดยกลุ่มธุรกิจการเมืองและผู้มีอิทธิพลที่มีส่วนได้เสียในการทุจริตเอากับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จ. ปัญหาเรื่องการสร้างความเอกภาพและการปรับปรุงระบบกฎหมายสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องตามหลักการของกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่ดี ต้องมีการจัดสร้างระบบการประสานงาน การดำเนินการตามกฎหมาย สายการบังคับบัญชา การวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างหน่วยงาน ระบบการติดตามตรวจสอบการใช้อำนาจ การพัฒนาเครื่องมือทางกฎหมายใหม่ๆ ตลอดจนคู่มือในการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐในแต่ละหน่วยงานเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ สร้างระบบการคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐและมีมาตรการในการลงโทษเจ้าหน้าที่ที่ทุจริตในรูปแบบต่างๆอย่างจริงจัง

ฉ. ปัญหาเรื่องการพัฒนาเครื่องมือในทางด้านกฎหมาย ทางด้านเศรษฐศาสตร์ ทางด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ทางด้านข้อมูลข่าวสารสารสนเทศเทคโนโลยีสื่อสาร และเครื่องมือทางสังคมที่หลากหลาย เพื่อสนับสนุนการแก้ปัญหา

ช. ปัญหาเรื่องงบประมาณและวิธีการใช้จ่ายงบประมาณที่สนับสนุนมาตรการการป้องกัน การเยียวยาฟื้นฟูความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อประชาชนและต่อสภาพแวดล้อมโดยผู้ก่อให้เกิดมลพิษเป็นผู้รับผิดชอบในค่าความเสียหายและค่าใช้จ่ายในการเยียวยาและฟื้นฟูดังกล่าว

ซ. ปัญหาเรื่องกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจกับการจัดการสิ่งแวดล้อม และกระบวนการนำนโยบายไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการและการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนจะต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง

ฅ. ปัญหาเรื่องการแบ่งอำนาจและกระจายอำนาจ การบูรณาการการใช้อำนาจการจัดสรรงบประมาณ บุคคลกรผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน รวมตลอดถึงเครื่องมือ เทคโนโลยีห้องปฏิบัติการในการสนับสนุนการช่วยแก้ไขปัญหให้กับองค์กรของรัฐในระดับพื้นที่

1.3.3 ภายใต้แนวคิดการบริหารงานรัฐกิจแนวใหม่ทางด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้อำนาจของรัฐที่เน้นการออกคำสั่งและการใช้มาตรการควบคุมและลงโทษ(Command and Control) ซึ่งไม่สามารถที่จะดำเนินการได้บรรลุผลอีกต่อไป ทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดทั้งหลายที่มีอยู่ในระบบราชการบริหาร ราชการนิติบัญญัติ และราชการตุลาการ ดังนั้นการนำแนวคิดใหม่ที่มีอิทธิพลมากในปัจจุบันมาใช้ ได้แก่ แนวคิดการส่งเสริมการมีส่วนร่วม และการให้แรงจูงใจ (Carrot and Stick) มาสร้างเป็นมาตรการในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ในปัจจุบันมีผู้ประกอบการจำนวนมากที่มีความพยายามอย่างจริงจังที่จะปรับปรุงระบบโรงงาน เครื่องจักรวัตตุดิบ และกระบวนการผลิตที่เป็นลคมลพิษ ด้วยความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ดังนั้น ควรที่จะต้องสร้างมาตรการจาก

สองแนวคิดดังกล่าว โดยควรที่จะต้องใช้มาตรการที่เป็นการให้แรงจูงใจสำหรับผู้ประกอบการที่
สนใจในการปรับปรุงโรงงาน เครื่องจักรการใช้วัตถุดิบ และระบบบำบัดที่เป็นไปตาม
มาตรฐานสากล โดยรัฐให้การสนับสนุน และมีแผนการดำเนินการปรับเปลี่ยนที่แน่นอน
ขณะเดียวกัน ก็ใช้มาตรการออกคำสั่ง และการใช้มาตรการควบคุมและลงโทษอย่างเข้มงวด กับ
โรงงาน ผู้ประกอบการ และผู้ที่รับช่วงต่อในการดำเนินการกำจัดมลพิษจากโรงงานที่ปล่อยปล
ละเลย หรือทำการฝ่าฝืนมาตรการในการป้องกันมลพิษ

แต่ทั้งนี้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องเร่งดำเนินการในการวางเงื่อนไขและวาง
ผังเมืองสำหรับเขตอุตสาหกรรมปิโตรเคมีให้ได้ตามมาตรฐานสากลให้มากที่สุดต้องมีการ
กำหนดการปล่อยของเสียต่างๆ ทั้งที่เป็นน้ำเสีย อากาศ ความร้อน และขยะอุตสาหกรรมรวมถึง
ระบบการควบคุมการรั่วซึมของสารเคมีต่างๆ อย่างเคร่งครัด โดยภาครัฐจะต้องมีมาตรการในการ
ตรวจสอบอย่างเคร่งครัดและต่อเนื่อง และกรณีที่มีการปล่อยมลพิษให้เกิดการรั่วซึมหรือการ
ปล่อยของเสียต่างๆ ออกมาเกินมาตรฐาน จะต้องมีการดำเนินการลงโทษอย่างเคร่งครัดเปิดเผย และ
รวดเร็ว

1.3.4 ภาคประชาชนที่มีความตื่นตัวทางด้านสิ่งแวดล้อมจะต้องได้รับการสนับสนุนจาก
หน่วยงานภาครัฐทั้งในทางด้านงบประมาณ เครื่องมือต่างๆ ที่ติดตั้งในระดับพื้นที่ ข้อมูลข่าวสาร
เกี่ยวกับมลพิษ รวมถึงรวมถึง ความรู้ที่เกี่ยวกับการควบคุมมลพิษ ให้สามารถเข้ามาส่วนร่วมในการ
บริหารจัดการ การเฝ้าระวังไม่ให้เกิดการลักลอบปล่อยของเสีย รวมไปถึงการได้รับการเสริม
ศักยภาพให้มีความสามารถในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และสามารถใช้สิทธิในฐานะที่เป็น
ผู้เสียหายโดยตรงในกรณีที่เกิดการปล่อยมลพิษหรือจงใจฝ่าฝืนกฎหมายสิ่งแวดล้อม โดยจะต้องมี
องค์กรในการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนในกรณีที่ได้รับความสะดวกหรือเสียหาย
และไม่ได้รับการเยียวยาความเสียหายอย่างรวดเร็วเพียงพอให้กลับคืนสู่ฐานะดั้งเดิม

1.3.5 จากผลการศึกษาดังที่กล่าวมาข้างต้น หากพิจารณาในแง่มุมทางกฎหมายจะเห็นได้ว่า
ในปัจจุบันมีบทบัญญัติในทางกฎหมายตั้งแต่รัฐธรรมนูญไปจนถึงกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ
และอนุบัญญัติมากมายหลายฉบับที่ให้ความสำคัญกับปัญหาเรื่องมลพิษและสิ่งแวดล้อม แต่ส่วนที่
เป็นปัญหาในทางกฎหมายคือบุคลากรในกลไกภาครัฐที่มีหน้าที่ต้องบังคับการให้เป็นไปตาม
กฎหมาย ซึ่งปัญหาดังกล่าวโดยส่วนใหญ่แล้วเป็นปัญหาของการจัดโครงสร้างองค์กรมากกว่า
ปัญหาตัวบุคคล ทั้งนี้สืบเนื่องจากการจัดโครงสร้างเป็นแบบกระทรวงกรม ที่มีสายการบังคับแบบ
สั่งการซึ่งการจัดองค์กรแบบนี้เป็นการจัดองค์กรแบบแท่ง ตามอำนาจหน้าที่ความเชี่ยวชาญเฉพาะ
โดยไม่สามารถที่จะสั่งการบังคับบัญชาข้ามกระทรวงกันได้ (แม้มีกฎหมายหลายฉบับที่ให้อำนาจ

รัฐมนตรีสั่งการเจ้าหน้าที่ข้ามสายการบังคับบัญชาได้ก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติกลับไม่สามารถที่จะสั่งการได้จริง) การจัดโครงสร้างองค์กรแบบแบ่งดังกล่าวแม้จะมีข้อดี แต่เมื่อต้องปฏิบัติงานร่วมกันในพื้นที่ แต่ในทางปฏิบัติมีข้อจำกัดมากมายหลายประการทั้งนี้เพราะการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่พัฒนาอุตสาหกรรมจำเป็นที่จะต้องมีการประสานการปฏิบัติหน้าที่ การดำเนินการ ที่จะต้องมีเป้าหมาย มีแผนงาน มีวิธีการในการปฏิบัติงานที่บูรณาการสอดคล้องต้องกันอย่างเป็นเนื้อเดียวกัน ภายใต้ความเป็นรัฐ ดังนั้น หากต้องการที่จะจัดวางระบบเพื่อการบริหารจัดการเขตพื้นที่พัฒนาอุตสาหกรรม จึงจำเป็นที่จะต้องมีการปรับองค์กรและกระบวนการในการทำงานทั้งในระดับการกำหนดนโยบายและในระดับการปฏิบัติงานในพื้นที่และการที่จะปรับการทำงานขององค์กรต่างๆที่อยู่ในระดับพื้นที่ที่มีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงกฎหมายฉบับต่างๆเพื่อทำให้เกิดระบบการใช้อำนาจราชการบริหารเพื่อจัดการพื้นที่เหนือเขตพัฒนาอุตสาหกรรมโดยสามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มต่างๆดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจ และองค์กรมหาชนอิสระ

กลุ่มที่ 2 กลุ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับการกำหนดเขตและการควบคุมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ

กลุ่มที่ 3 กลุ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุน การภาษีอากร และการถ่ายทอดเทคโนโลยี

กลุ่มที่ 4 กลุ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมมาตรฐานสถานประกอบการ โรงงาน อุตสาหกรรม และการควบคุมติดตามให้เป็นไปตามกฎหมาย และหลักธรรมาภิบาลในการประกอบการ

กลุ่มที่ 5 กลุ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน การขนส่งและการพลังงาน

กลุ่มที่ 6 กลุ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับการสาธารณสุข อาชีวอนามัย ความปลอดภัยในการทำงาน

กลุ่มที่ 7 กลุ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับความปลอดภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย

กลุ่มที่ 8 กลุ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการและการบำบัดของเสียและมลภาวะจากอุตสาหกรรม

กลุ่มที่ 9 กลุ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดองค์กรในการใช้อำนาจทางปกครองตามกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมเพื่อคุ้มครองสิทธิและระงับข้อพิพาทที่เกิดจากการพัฒนาเขตอุตสาหกรรม

กลุ่มที่ 10 กลุ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับกองทุน ระบบสวัสดิการ และมาตรการในการเยียวยา ความเสียหายและผลกระทบจากการพัฒนาเขตอุตสาหกรรม

1.4 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

จากการศึกษาค้นคว้า ผู้ศึกษาได้เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาคือ 2 ระยะ คือ ระยะเฉพาะหน้า ระยะยาว ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.4.1. การแก้ไขปัญหาในระยะเฉพาะหน้าเร่งด่วน

จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมีความจำเป็นต้องแก้ไขปัญหาคือ สามารถที่จะดำเนินการได้ทันที ภายใต้ระบบราชการ และกฎหมายที่มีอยู่เพื่อบรรเทาปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนี้

1.4.1.1 การจัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจทั้งสามด้านทำให้เกิดความตื่นตัวขึ้น ภายในระบบราชการ โดยเฉพาะกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องใช้อำนาจตาม กฎหมายในการปัญหา มีความพยายามของหน่วยงานที่จะเร่งรัดเพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาที่เกิด จากโรงงานต่างๆ มากขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการจัดระบบการแก้ไขปัญหาซึ่งอย่างน้อยก็เป็นการเฝ้า ระวัง และติดตามการดำเนินการแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ซึ่งเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง แต่ใน บางหน่วยงานในพื้นที่ยังไม่มีความพร้อมในการเข้าร่วมเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหา จึงจะต้องมี ระบบการสนับสนุนจากส่วนกลางเพื่อทำให้การแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่เป็นไปอย่างครบวงจร

1.4.1.2 จะต้องเร่งดำเนินการจัดทำระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแหล่งกำเนิดมลพิษ ในพื้นที่เขตนิคมอุตสาหกรรมและบริเวณใกล้เคียงเพื่อให้สามารถออกแบบและวางระบบในการ แก้ไขปัญหาที่ถูกต้องในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานราชการ

1.4.1.3 ปัญหาเรื่องอัตราค่าจ้างของเจ้าพนักงานตามกฎหมายในการควบคุม ตรวจสอบติดตามปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ต้องสัมพันธ์กับจำนวนโรงงาน ปริมาณงาน และปัญหาที่มี การร้องเรียนที่จะต้องเข้าไปตรวจสอบ

1.4.1.4 การจัดระบบแบบครบวงจรในการตรวจสอบทั้งในระดับพื้นที่ และระดับ ห้องปฏิบัติการเพื่อให้ทราบผลที่แน่นอนรวดเร็วเที่ยงตรง สามารถที่จะสร้างความกระจ่างและเป็น ฐานข้อมูลในการวินิจฉัยในทางกฎหมายได้

1.4.1.5 ดำเนินการในการจัดตั้งและปรับปรุงระบบการเฝ้าระวังการปล่อยก๊าซ น้ำ เสีย และขยะอุตสาหกรรมที่สามารถบอกถึงแหล่งกำเนิด ผู้ที่ดำเนินการควบคุมดูแลในการควบคุม

การปล่อย การขนย้าย การจัดเก็บ การดำเนินการในการบำบัดกำจัดที่สามารถระบุตัวผู้รับผิดชอบได้ เพื่อให้หลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายเป็นจริงในทางปฏิบัติ

1.4.1.6 จัดทำแผนประสานการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่โดยเป็นแผนงานการตรวจสอบโรงงาน แหล่งกำเนิดมลพิษ กระบวนการในการขนส่งขนย้ายสารเคมี และขยะอุตสาหกรรม รวมถึงระบบการประเมินผลการปฏิบัติร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

1.4.1.7 จัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในแต่ละหน่วยงานเพื่อสร้างความคุ้มครองและความมั่นใจในการปฏิบัติงาน

1.4.1.8 จัดการฝึกอบรมความรู้และเทคนิคประสบการณ์ในทางกฎหมายให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

1.4.1.9 จัดทำกฎหมายลำดับรองทั้งหลายที่เกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานในการปล่อยก๊าซ น้ำเสีย และระบบการจัดการขยะอุตสาหกรรม ตามที่พระราชบัญญัติฉบับต่างๆ ให้อำนาจ รวมถึงการปรับปรุงบรรดากฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องทั้งหลายให้เป็นระบบและทันสมัยกับสถานการณ์ปัญหา

1.4.1.10 สนับสนุนให้มีการจัดระบบการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนในระดับพื้นที่เพื่อให้สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้สะดวกรวดเร็ว โดยไม่มีค่าใช้จ่ายในกรณีที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายและไม่ได้รับการเยียวยาความเสียหาย

1.4.2 การแก้ไขปัญหาในระยะยาว

การแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบและทั้งหมดมีความจำเป็นที่จะต้องผลักดันให้เกิดกฎหมายเพื่อเป็นการปรับโครงสร้างและระบบการบริหารจัดการเขตพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมเสียใหม่ นอกเหนือจากหน่วยงานที่มีอยู่แล้วในขณะนี้ โดยมีความจำเป็นที่จะต้องจัดตั้งองค์กรที่ทำหน้าที่ติดตามและชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นเนื่องจากเขตพัฒนาอุตสาหกรรม ทั้งนี้เพื่อสร้างบรรทัดฐานแห่งความเป็นธรรมจากการพัฒนา

โดยร่าง พระราชบัญญัติจัดตั้งคณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรม พ.ศ. .... มีแนวคิดของร่างพระราชบัญญัติและรายละเอียดเชิงหลักการดังต่อไปนี้¹

¹ ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งคณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรม พ.ศ. .... และ แบบฟอร์มขอเข้าชื่อเสนอกฎหมายปรากฏท้ายเอกสาร

หลักการของกฎหมายแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับองค์กรที่ใช้อำนาจกึ่งตุลาการ (Tribunal) สำหรับการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากเขตพัฒนาอุตสาหกรรม

1. ชื่อ “คณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรม”

2. แนวคิดและหลักการในการจัดองค์กรที่ใช้อำนาจรัฐเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นเขตนิคมอุตสาหกรรม ประกอบด้วยพัฒนาการและแนวคิดที่สำคัญต่อไปนี้

2.1 ลักษณะของอำนาจรัฐเหนือพื้นที่เขตนิคมอุตสาหกรรมในทัศนะของประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาเขตนิคมอุตสาหกรรมตกอยู่ในสภาพไร้อำนาจรัฐเหนือเขตนิคมอุตสาหกรรม และเกิดลักษณะสิทธิสภาพนอกอาณาเขตเหนือเขตนิคมอุตสาหกรรม ทัศนะของประชาชนซึ่งมองสภาพที่อำนาจรัฐไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาทั้งหลายทั้งที่เกิดขึ้นกับประชาชน ชุมชน สังคมที่เกิดของนิคมอุตสาหกรรมไม่ว่าจะเป็นปัญหาที่เกิดจากมลพิษอุตสาหกรรม รวมถึงปัญหาผลกระทบทางด้านลบในด้านเศรษฐกิจระดับล่าง ด้านสังคม ด้านการเมือง วัฒนธรรม กฎหมาย และความเป็นธรรม

โดยเฉพาะในทางนิติศาสตร์ ระบบกฎหมายและบทบัญญัติทั้งหลาย ซึ่งควรจะเป็นสิ่งที่ช่วยทำหน้าที่ในการป้องกัน ปกป้อง แก้ไขเยียวยาปัญหาต่างๆ ให้แก่ประชาชนได้ แต่กลับมีผลเป็นตรงกันข้ามแทบจะในทุกๆ มิติ ข้อสรุปซึ่งได้จากการศึกษาวิเคราะห์ในเชิงระบบของบริหารจัดการเขตนิคมอุตสาหกรรม พบว่าจากปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาที่เกิดจากการจัดโครงสร้างขององค์กรการใช้อำนาจรัฐที่ไม่สามารถเยียวยา และจัดการกับปัญหาไม่ว่าจะเป็นปัญหาเล็กๆ น้อยๆ ไปจนกระทั่งปัญหาวิกฤติร้ายแรงต่างๆ ได้

2.2 ปัญหาในเชิงโครงสร้างขององค์กร ประกอบด้วย ปัญหาหลักๆ ที่จะต้องนำไปสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขในประเด็นสำคัญๆ ดังต่อไปนี้

2.2.1 ความไม่เป็นเอกภาพขององค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากภาคอุตสาหกรรม (ในขณะที่ในด้านส่งเสริมกลับมีความเป็นเอกภาพ แม้จะไม่ได้มีการจัดองค์กรที่เป็นเอกภาพ แต่กลับใช้วิธีการประสานงานอย่างใกล้ชิดและนอกความเป็นทางการเพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการลงทุน) ความไม่เป็นเอกภาพดังกล่าวสืบเนื่องจากทั้งบทบัญญัติกฎหมายในแต่ละฉบับและทั้งจากการจัดองค์กรของรัฐที่ไม่มีความเป็นเอกภาพ รวมถึงความไม่เป็น

เอกภาพของหน่วยงานในระดับพื้นที่ และความไม่เป็นเอกภาพของหน่วยงานที่เป็นองค์กรราชการ
ประจำระดับภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2.2 ปัญหาการขาดความชัดเจนและขาดการบูรณาการร่วมกัน
ระหว่างปรัชญาและภารกิจของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.2.3 ปัญหาการไม่บังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานต่างๆ ซึ่งมีหน้าที่
ตามกฎหมาย

2.2.4 ปัญหาการขาดแนวทางและวิธีการในการแก้ปัญหาที่ชัดเจน
รวดเร็ว เป็นธรรมและมีประสิทธิภาพของหน่วยงานต่างๆ

2.2.5 ปัญหาการขาดระบบฐานข้อมูลกลาง ขาดระบบสนับสนุนการ
ดำเนินการของหน่วยงานทั้งหลายของรัฐ

2.2.6 ปัญหาการไม่มีระบบในการติดตามประเมินผลในภารกิจต่างๆ ที่
ได้ดำเนินการไป

2.2.7 ปัญหาความไม่เป็นอิสระในการใช้อำนาจเนื่องจากการถูก
แทรกแซงโดยนักการเมืองจากปัญหาเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดโครงสร้างองค์กรดังที่ได้กล่าว
มาข้างต้นหากพิจารณาประกอบกับธรรมชาติหรือสถานะความเป็นจริงของปัญหาจะทำให้สามารถ
ที่จะเข้าใจถึงแกนของปัญหาได้ดังต่อไปนี้

2.2.7.1 ปัญหาทั้งหลายที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรม เป็น
ปัญหาที่มนุษย์สร้างขึ้น และการสร้างปัญหาดังกล่าวไม่ได้เกิดจากการกระทำของผู้หนึ่งผู้ใดแต่เพียง
ผู้เดียว หากแต่เกิดจากกลุ่มของบุคคลที่เข้ามามีส่วนในการก่อให้ปัญหาขึ้นมา (และมีข้อที่น่า
สังเกตด้วยว่ากลุ่มบุคคลดังกล่าวที่เข้ามามีส่วนในการก่อให้ปัญหานั้น จะมีการพูดถึงองค์กรที่มี
ฐานะเป็นบุคคลในทางกฎหมาย (นิติบุคคล) ซึ่งไม่สามารถที่จะจับต้องได้ในความเป็นจริง ด้วย
เหตุดังนั้นเมื่อต้องหาตัวผู้กระทำก็จะเป็นปัญหาที่ยุ่งยาก และยิ่งมาตรการทางกฎหมายไม่ชัดเจน
การจัดโครงสร้างองค์กรไม่เป็นเอกภาพ ก็ไม่สามารถที่จะจัดการกับองค์กรใดๆ ได้ แต่องค์กร
เหล่านั้นได้ผลประโยชน์ไปเป็นที่เรียบร้อยแล้วตั้งแต่คิดจะเข้ามาลงทุนในประเทศ)

2.2.7.2 จะเห็นได้ว่าปัญหาทั้งหลายที่เกิดขึ้นมาอย่างเป็นระบบ
สามารถที่จะย่อยรอยกลับไปแสดงให้เห็นได้ว่ามีขบวนการอย่างไร

2.2.7.3 แนวทางที่ถูกต้องและสามารถที่จะหยุดยั้งไม่ให้เกิด
ปัญหานั้นมีบทเรียนมามากมายทั้งในและต่างประเทศว่า ต้องสร้างและใช้มาตรการในการป้องกัน

จึงจะเกิดระบบโครงสร้างที่ก่อให้เกิดปัญหาอย่างเป็นระบบเริ่มต้นจาก ความคิดในการพัฒนาที่เลือก ตัวแบบของการพัฒนาแบบไม่สมดุลในทุกๆ ด้าน โดยมีระบบราชการ ระบบกฎหมาย ระบบ กระบวนการยุติธรรม ให้การสนับสนุนทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งในลักษณะกระตือรือร้น และใน ลักษณะวางเฉยไม่ให้ความช่วยเหลือ ไม่รับรู้ ไม่ให้ความเป็นธรรมในกรณีเขตนิคมอุตสาหกรรมมี ระบบการสนับสนุนและจัดโครงสร้างแบบพิเศษ โดยมีเป้าหมายที่จะผลักดันให้เกิดการตั้งโรงงาน และประกอบการได้ ในทางด้านบริหารทั้งในระดับนโยบาย ที่มุ่งส่งเสริมโดยมีนโยบายที่ชัดเจน ต่อเนื่อง ติดต่อกันมาเป็นเวลานาน มีการจัดตั้งองค์กรให้ทำหน้าที่ในการส่งเสริม ดูแลแก้ปัญหา (ดัง จะเห็นได้จาก การจัดตั้งสภาพัฒน์ฯ มีการตั้งคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งตะวันออกเป็นการ เฉพาะ) มีการจัดระบบราชการให้ทำการสนับสนุน มีการใช้มาตรการทางภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุน มีการจูงใจให้เกิดการลงทุน มีมาตรการจูงใจให้สามารถถือครองที่ดิน มีหน่วยงานในระบบราชการ ตั้งแต่ระดับบนและระดับล่างให้การสนับสนุน โดยขาดระบบการการประเมิน ขาดการติดตามผล การใช้วิธีการลดการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายจึงเป็นการจูงใจให้อุตสาหกรรมมีลักษณะ แนวโน้มจะกลายเป็นความไม่ชอบด้วยกฎหมายในด้านต่างๆ ได้รับความนิยมนิยมชอบเป็นอย่างยิ่ง เพราะมีรัฐที่ประกันความเสี่ยงที่เกิดจากการถูกบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายได้ความพยายามล่าสุด ของฝ่ายบริหาร คือ ความพยายามในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในทางด้านนิติบัญญัติ นอกจากนี้ ไม่ปรับปรุงกฎหมายให้นำไปสู่การมีมาตรการป้องกันปัญหาแล้วกลไกการมาธิการของรัฐสภาที่ไม่ สามารถที่จะแก้ปัญหาให้ได้กลไกกระบวนการยุติธรรมไม่มีการปรับตัว ระบบทั้งระบบเมื่อ เปรียบเทียบกับความสลบซับซ้อนของปัญหาแล้วไม่สามารถที่จะหวังหรือจะเห็นได้ว่า ระบบ กระบวนการยุติธรรมจะให้ความเป็นธรรมที่คุ้มค้ำกับทรัพยากรที่สังคมทุ่มเทให้ได้อย่างไร ประสิทธิภาพของระบบในการแก้ไขปัญหา เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการในการแก้ไข เพราะปัญหาที่ เกิดจากอุตสาหกรรมมักจะมีพฤติกรรมของการเกิดที่มีรูปแบบการแตกตัวแบบทวีคูณ ดังนั้น เมื่อ เกิดขึ้นในแต่ละครั้งก็จะส่งผลกระทบต่ออย่างกว้างขวาง

2.2.7.4 ต้องเปลี่ยนแปลงรูปแบบในการแก้ไขปัญหาจากรูปแบบ การร้องเรียนความเดือดร้อนไปสู่ รูปแบบการแก้ไขปัญหาแบบข้อพิพาท(ในลักษณะเชิงคดี) จาก สภาพความเป็นจริงและต้นตอของปัญหาดังที่ได้ชี้ให้เห็นมาข้างต้น จะเห็นได้ว่ากรณีเรื่อง “ เขต อุตสาหกรรม ” ในแง่ของพัฒนาการทั้งในทางความเป็นจริง ในทางปฏิบัติ และ ในทางทฤษฎีจะ เห็นได้ว่า เป็นแนวความคิดที่เกิดจากสภาวะของปัญหาที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่อย่าง กระจัดกระจายปะปนไปกับการใช้พื้นที่ในลักษณะต่างๆเช่นพื้นที่ทางการเกษตรกรรม พื้นที่พัก อาศัย พื้นที่อนุรักษ์ฯลฯ และในที่สุดก็นำไปสู่ความขัดแย้งความไม่ถูกสุขลักษณะ ความไม่คุ้มค้ำ

ฯลฯ ดังนั้นจึงมีการเสนอให้จัดตั้งเป็นเขตๆในการที่จะใช้ประโยชน์ในพื้นที่ต่างๆ ดังจะเห็นได้อย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติผังเมือง

3. หน้าที่และโครงสร้างขององค์กร

จากบทเรียนในเรื่องมลพิษอุตสาหกรรมทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศมีความจำเป็นที่จะต้องจัดรูปแบบองค์กรให้ทำหน้าที่ใช้อำนาจในการวินิจฉัยชี้ขาดให้ความเป็นธรรมรวดเร็ว และให้แล้วเสร็จในระดับพื้นที่ จึงจำเป็นที่จะต้องแยกองค์กรออกมาจากระบบราชการประจำทั้งในระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น โดยการจัดองค์กรที่ใช้อำนาจกึ่งตุลาการ (Quasi Judicial) ส่วนใหญ่แล้วจะอยู่ในรูปของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาด (Tribunal)

โดยองค์กรดังกล่าวนี้จะทำหน้าที่หลักสองประการ คือ

1. หน้าที่ในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการทำงานของส่วนราชการต่างๆ ที่อยู่ในพื้นที่ที่มีเขตนิคมอุตสาหกรรมตั้งอยู่ เพื่อให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ โดยใช้แนวทางของหลักธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อมในการดำเนินการ

2. หน้าที่ในการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เป็นผลสืบเนื่องจากการมีเขตนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อประชาชน ต่อชุมชน ต่อสิ่งแวดล้อมทั้งหลาย ที่อยู่ในเขตหรือบริเวณที่ได้รับผลกระทบ ซึ่งอาจจะเป็นข้อพิพาทที่เกิดจากการที่รัฐไม่ใช้อำนาจตามกฎหมาย หรืออาจจะเป็นการใช้อำนาจทางปกครองเพื่อการตรวจสอบการดำเนินการตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ที่ดำเนินการกับผู้ประกอบการ

โดยโครงสร้างองค์กรดังกล่าวต้องทำให้องค์กรมีความสัมพันธ์อย่างกับประชาชนที่ได้รับผลกระทบในเขตพื้นที่ด้วยวิธีการรับเรื่องราวร้องทุกข์ที่เกิดจากการที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการตามกฎหมาย ดังนั้นความสัมพันธ์ในระดับแรก คือ การเข้ามาติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล การทำงานของหน่วยงานทั้งหลาย ซึ่งมีผลทำให้ผู้ประกอบการโรงงานจะต้องอยู่ในกรอบกติกา ที่มีองค์กรกำกับอย่างใกล้ชิด ความสัมพันธ์ในระดับที่สอง คือ การมีตัวแทนของประชาชนทั้งในทางตรงและทางอ้อมที่จะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบของกรรมการในคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการทำงานของระบบราชการ ความสัมพันธ์ในระดับที่สาม คือ การนำเอาข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาในชั้นของการระงับข้อพิพาท

องค์กรดังที่ได้กล่าวมาจะแบ่งเป็น 2 องค์กร คือ

1. คณะกรรมการติดตามติดตามตรวจสอบให้เป็นไปตามหลักการธรรมาภิบาล

1.1 ระดับและองค์ประกอบของคณะกรรมการ

1.1.1 คณะกรรมการระดับชาติ ประกอบด้วย

- ก. ตัวแทนขององค์กรวิชาชีพที่มีประสบการณ์
(วิศวกรรมสถาน / แพทย์สภา / นักสิ่งแวดล้อม)
- ข. ตัวแทนสภาอุตสาหกรรม
  - ค. ตัวแทนของภาควิชาการที่มีประสบการณ์ในสาขาที่เกี่ยวข้อง
(วิศวฯ/สิ่งแวดล้อม/วิทยาศาสตร์/กฎหมาย/.....)
  - ง. ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีนิคมตั้งอยู่
  - จ. ตัวแทนประชาชนในพื้นที่ที่มีโอกาสเสี่ยง
  - ฉ. ตัวแทนอาชีพอะนามัย

1.1.2 คณะกรรมการระดับพื้นที่ ประกอบด้วย

- ก. ตัวแทนของประชาชนที่อยู่ในบริเวณเขตที่อาจจะได้รับผลกระทบจากนิคมอุตสาหกรรม
- ข. ตัวแทนโรงงาน ตัวแทนผู้ประกอบการ
- ค. ตัวแทนแรงงาน
- ง. ตัวแทนกลุ่มผู้ตรวจสอบมาตรฐานขององค์กร
- จ. ตัวแทนฝ่ายสาธารณสุขในพื้นที่
- ฉ. ตัวแทนการนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่
- ช. ตัวแทนฝ่ายสิ่งแวดล้อม
- ซ. ตัวแทนองค์กรพัฒนาเอกชนทางด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพ
- ญ. ตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ฎ. ตัวแทนของฝ่ายปกครอง

1.2 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

1.2.1 อำนาจคณะกรรมการในระดับชาติ มีดังนี้

- ก. วางกรอบ นโยบายในการดำเนินการติดตาม การตรวจสอบ การประเมินผล
- ข. ดำเนินการประเมินผลการดำเนินการของหน่วยงานทั้งหลาย ในเขตอุตสาหกรรมแต่ละเขต
- ค. จัดทำมาตรฐานความปลอดภัยเกี่ยวกับเขตอุตสาหกรรม

ง. จัดทำข้อเสนอแนะต่อรัฐบาล รัฐสภา เกี่ยวกับการปรับปรุง
แก้ไขกฎหมายในระดับต่างๆ

1.2.2 อำนาจคณะกรรมการในระดับพื้นที่ มีดังนี้

ก. อำนาจในการติดตามตรวจสอบระบบฐานข้อมูลการ
ดำเนินการของหน่วยงานทั้งหลายของรัฐระบบการป้องกันตามที่กำหนดให้ผู้ประกอบการต้อง
ดำเนินการ จัดให้มีตามกฎหมาย การติดตามการทำตามข้อแนะนำที่การศึกษาผลกระทบทาง
สิ่งแวดล้อม และผลกระทบทางสังคม ให้คำแนะนำ

ข. อำนาจในการประเมินผลการดำเนินการตามกฎหมายของ
หน่วยงานในระดับพื้นที่การประเมินผลเครื่องมือในทางกฎหมายว่ามีเพียงพอ หรือมีประสิทธิภาพ
หรือไม่การประเมินศักยภาพของหน่วยงานต่างๆที่มีหน้าที่ในทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่
อุตสาหกรรม

2. คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรม

2.1 ระดับและองค์ประกอบของคณะกรรมการ

2.1.1 คณะกรรมการระดับชาติ ประกอบด้วย

ก. ตัวแทนจากองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติ

ข. ตัวแทนจากองค์กรที่ติดตามปัญหาโรคที่เกิดจากการทำงาน

ค. ตัวแทนจากองค์กรที่ติดตามปัญหาเรื่องสารเคมีที่ใช้ใน

อุตสาหกรรม

ง. ตัวแทนจากนักวิชาการ(เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์

สิ่งแวดล้อม วิศวกรรมศาสตร์ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์)

จ. ตัวแทนจากองค์กรวิชาชีพ

2.1.2 คณะกรรมการระดับพื้นที่

(เป็นชุดเดียวกับคณะกรรมการติดตามตรวจสอบให้เป็นไปตาม
หลักธรรมาภิบาล)

2.2 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

2.2.1 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการระดับชาติ

ก. รับผิดชอบเรื่องที่เป็นข้อพิพาทระหว่างประชาชนผู้ที่ได้รับผลกระทบกับหน่วยงานของรัฐหรือกับผู้ประกอบการ หรือ โรงงาน ที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรม

ข. วินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทและมีคำวินิจฉัยชี้ขาดให้หน่วยงานของดำเนินการเพื่อแก้ไขข้อพิพาท

ค. วางข้อกำหนด แนวทางในการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรม

2.2.2 อำนาจคณะกรรมการในระดับพื้นที่

มีอำนาจเช่นเดียวกับคณะกรรมการในระดับชาติ แต่มีขอบเขตการใช้อำนาจเฉพาะข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเท่านั้น ซึ่ง เป็นการกระจาย อำนาจมาสู่พื้นที่ที่เป็นปัญหา

นอกจากการจัดตั้งองค์กรขึ้นแล้ว ยังมีความจำเป็นที่จะต้องเตรียมความพร้อมทั้งในเรื่องระบบฐานข้อมูล ระบบการบริหารงานบุคคล ระบบวิธีพิจารณาคดี ระบบการติดตาม ระบบการประสานงาน การจัดทำมาตรฐานทางด้านสิ่งแวดล้อมที่จะใช้อ้างอิง ฯลฯ เนื่องจากปัญหาดังที่กล่าวมาส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากการบริหารงานขององค์กร และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานต่างๆ ขัดแย้งกัน ซึ่งรวมไปถึงอำนาจในการใช้งบประมาณ อำนาจในการบังคับบัญชากำลังคน และผลประโยชน์อื่นๆ ที่จะได้รับมาจากความบกพร่องของระบบราชการต้องปฏิรูปใหญ่ในส่วนที่ว่าการจัดระบบขององค์กรเสียใหม่ทั้งหมดรวมไปด้วยจึงจะสามารถประสบความสำเร็จในการดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

ร่าง พระราชบัญญัติ

คณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรม

พ.ศ.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรม พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“เขตนิคมอุตสาหกรรม” หมายความว่า เขตนิคมอุตสาหกรรมที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรม เขตส่งเสริมอุตสาหกรรมตามกฎหมายโรงงาน เขตประกอบกิจกรรมอุตสาหกรรมตามกฎหมายผังเมือง และให้หมายความรวมถึงพื้นที่ซึ่งมีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่อย่างหนาแน่น

“ข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรม” หมายความว่า บรรดาข้อพิพาททั้งหลายซึ่งบุคคลผู้ได้รับผลกระทบและเกิดความเสียหายทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการ

ประกอบกิจการโรงงาน และให้หมายความรวมถึง ข้อร้องเรียนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่หรือ การงดเว้นการปฏิบัติตามหน้าที่ของเจ้าพนักงานตามกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเทคนิค อุตสาหกรรมตามพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงาน อื่นในหน่วยงานของรัฐ

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ ออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ภาค ๑

คณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเทคนิคอุตสาหกรรม

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจาก เทคนิคอุตสาหกรรม ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธานโดยตำแหน่ง

คณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเทคนิค อุตสาหกรรม ประกอบด้วยกรรมการสองประเภท คือ “คณะกรรมการติดตามตรวจสอบให้ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลในเทคนิคอุตสาหกรรม” และ คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อ พิพาทอันเนื่องมาจากเทคนิคอุตสาหกรรม โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา ตามมาตรา ๑๐ มาตรา ๒๔ และ มาตรา ๒๕

ประธานคณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเทคนิค อุตสาหกรรม มีอำนาจหน้าที่ดูแลกิจการทั่วไปของคณะกรรมการ

มาตรา ๖ คณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขต นิคมอุตสาหกรรม มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการติดตามตรวจสอบให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลในเขตนิคมอุตสาหกรรม มีอำนาจหน้าที่

(ก) จัดการระบบฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบันทั้งหลายเกี่ยวกับเขตนิคมอุตสาหกรรม ระบบการผลิต ระบบการป้องกันและระบบเตือนภัยทั้งหลายที่จะมีผลกระทบต่อสถานะแวดล้อม สุขภาพ อนามัย

เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลทั้งหลายที่จำเป็น ให้คณะกรรมการมีอำนาจที่จะเรียกให้หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และผู้ประกอบการที่อยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมส่งข้อมูลแผนที่ แผนผังสถานที่ รวมถึงแผนปฏิบัติ ซึ่งผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องจัดทำตามกฎหมายให้แก่สำนักงานคณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรม

(ข) กำหนดแนวทาง วิธีการ และ จัดทำแผนการดำเนินการทั้งหลายเพื่อการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายทั้งหลายของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือตามแผนการป้องกันหรือเฝ้าระวังความไม่ปลอดภัยทั้งหลายที่อาจจะเกิดขึ้นเนื่องจากการดำเนินการทั้งหลายในเขตนิคมอุตสาหกรรม

(ค) ติดตามประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน ชุมชน เพื่อจัดทำมาตรฐานตัวชี้วัดความมีมาตรฐานของเขตนิคมอุตสาหกรรมตามหลักธรรมาภิบาล รวมตลอดถึงมาตรฐานความปลอดภัยทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในเขตนิคมอุตสาหกรรมชนิดและประเภทต่างๆซึ่งจำเป็นต้องมีให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของประชาชนและความเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย

(ง) เสนอความเห็นและข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการให้มีกฎหมายหรือแก้ไขปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมาย

(๒) คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรม

(ก) วินิจฉัยข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรมตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

(ข) เสนอความเห็นต่อ เพื่อสั่งการต่อหน่วยงานของรัฐที่จะต้องดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยชี้ขาดตามมาตรา ๓๗ (๕)

(ค) รายงานผลการสั่งการของนายกรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัตินี้ พร้อมทั้งเสนอวิธีการที่นายกรัฐมนตรีควรสั่งการต่อไปในกรณีที่มีการปฏิบัติงานยังไม่เป็นผล

(ง) เสนอแนะคณะรัฐมนตรี เพื่อมีมติกำหนดระเบียบปฏิบัติราชการ
ตามมาตรา ๖

(จ) เสนอความเห็นและข้อสังเกตตามเกี่ยวกับการปรับปรุงกฎหมายต่อ
คณะรัฐมนตรีเพื่อให้ดำเนินการจัดให้มี แก้ไข ปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมาย

มาตรา ๗ บุคคลใดจะดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการทั้งสองประเภทตามมาตรา ๕
วรรคสอง ในขณะเดียวกันมิได้

มาตรา ๘ ให้กรรมการตามมาตรา ๕ ได้รับค่าตอบแทนตามที่กำหนดในพระราช
กฤษฎีกา

มาตรา ๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้คณะกรรมการตามมาตรา ๕ และ เจ้าพนักงาน
ของสำนักงานคณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเทคนิค
อุตสาหกรรม ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการติดตาม การตรวจสอบ และ รับผิดชอบในการสอบสวน
รวบรวมข้อเท็จจริงต่างๆที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาท เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๒

กรรมการติดตามตรวจสอบให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลในเทคนิคอุตสาหกรรม

มาตรา ๑๐ ให้มี กรรมการติดตามตรวจสอบให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลใน
เทคนิคอุตสาหกรรมมีจำนวนไม่เกิน 15 คนมีวาระดำรงตำแหน่งคราวละสามปีนับแต่วันที่วุฒิสภา
ให้ความเห็นชอบ ตามคำแนะนำของคณะรัฐมนตรี

ให้เลขาธิการคณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขต
นิคมอุตสาหกรรมเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

มาตรา ๑๑ ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการติดตามตรวจสอบให้เป็นไปตามหลัก
ธรรมาภิบาลในเทคนิคอุตสาหกรรม ต้องเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญและมีผลงานเป็นที่ประจักษ์
ในทางนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ สิ่งแวดล้อม การสาธารณสุข
วิทยาศาสตร์ หรือการบริหารราชการแผ่นดินและต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่า

(๒) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่า อัยการ ผู้พิพากษาศาล หรือตุลาการศาลปกครองที่เคยรับผิดชอบในการดำเนินคดีที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

(๓) เป็นหรือเคยเป็นอาจารย์สอนวิชาที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในสถาบันการศึกษา ในระดับอุดมศึกษาของรัฐมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๔) เป็นบุคคลที่มีภูมิชำนาญและพักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ที่เป็นเขตนิคมอุตสาหกรรมมาเป็นเวลานาน อย่างน้อยก่อนการประกาศตั้งเป็นเขตนิคมอุตสาหกรรม

(๕) เป็นบุคคลที่มีผลงานอันเป็นที่ประจักษ์เกี่ยวกับการปกป้องรักษาอนุรักษ์ คุณภาพสิ่งแวดล้อม

(๖) เป็นบุคคลที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการติดตามประเมินผลให้เป็นไปตาม มาตรฐานสากลในทางด้านสิ่งแวดล้อมของโรงงานหรือสถานประกอบการ

มาตรา ๑๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการติดตามตรวจสอบ ให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลในเขตนิคมอุตสาหกรรมพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ต้องโทษจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดหรือคำสั่งที่ชอด้วยกฎหมายให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดที่กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) เป็นบุคคลล้มละลาย

มาตรา ๑๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลในเขตนิคมอุตสาหกรรม มีอำนาจในการเรียกบุคคลให้ มาให้ถ้อยคำ มีอำนาจในการเรียกเอกสารจากส่วนราชการทั้งหลายซึ่งมีหน้าที่ตามกฎหมายในการ ติดตามควบคุม ตรวจสอบ อนุมัติ อนุญาต หรือออกคำสั่งประการใดๆที่เกี่ยวกับการบริหาร จัดการติดตาม ตรวจสอบ หรือประเมินผล การดำเนินการทั้งหลายในเขตนิคมอุตสาหกรรม

มาตรา ๑๔ ให้ประธานคณะกรรมการติดตามตรวจสอบให้เป็นไปตามหลักธรร มาภิบาลในเขตนิคมอุตสาหกรรม มีอำนาจ ออกระเบียบเกี่ยวกับการกำหนดเงื่อนไข ระยะเวลา วิธีการ สถานที่ เพื่อดำเนินการในการติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน หรือ เพื่อ

ส่งเสริม ติดตาม การปฏิบัติงานของส่วนราชการทั้งหลายที่มีหน้าที่ตามกฎหมาย ทั้งนี้ โดย
ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่มีความจำเป็นจะต้องดำเนินการติดตามตรวจสอบเพื่อให้
การประกอบการเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล หรือตรวจสอบติดตามการดำเนินการให้เป็นไปตาม
กฎหมายของส่วนราชการใดที่มีหน้าที่ตามกฎหมายในเขตนิคมอุตสาหกรรมเขตใดเขตหนึ่งหรือ
หลายเขต คณะกรรมการติดตามตรวจสอบให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลในเขตนิคม
อุตสาหกรรม อาจตั้งอนุกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่งซึ่งประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถที่
เหมาะสมให้ทำหน้าที่ตามที่คณะกรรมการติดตามตรวจสอบให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลในเขต
นิคมอุตสาหกรรมมอบหมาย

มาตรา ๑๖ ในกรณีอันจำเป็นฉุกเฉิน และเพื่อเป็นการป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่
สาธารณชนคณะกรรมการติดตามตรวจสอบให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลในเขตนิคมอุตสาหกรรม
อาจมีความเห็นแจ้งไปยังคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายอื่นซึ่งมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับ
เขตนิคมอุตสาหกรรมตามกฎหมายนี้ให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมายนั้นๆ

มาตรา ๑๗ ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องบังคับใช้ในเขต
นิคมอุตสาหกรรมหรือที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรมเป็นอำนาจ
หน้าที่ของหน่วยงานของรัฐหน่วยใด หรือเป็นของเจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งใด เพื่อประโยชน์
ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินการทั้งหลายของหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้
ให้ถือว่าเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบร่วมกันของหน่วยงานหรือของตำแหน่งนั้นๆ

หน้าที่ความรับผิดชอบร่วมกันตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นการกระทบกระเทือนต่อ
ความรับผิดชอบทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

หมวด ๓

กรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรม

ส่วนที่ ๑

สิทธิการนำข้อพิพาทมาร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคม

อุตสาหกรรม

มาตรา ๑๘ บุคคลทุกคนที่ได้รับผลกระทบจากการประกอบกิจการในเขตนิคมอุตสาหกรรมและไม่มีหน่วยงานของรัฐใดที่มีหน้าที่ตามกฎหมายดำเนินการแก้ไขหรือเยียวยาผลกระทบหรือความเสียหายดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอข้อพิพาทต่อคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมได้ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

สิทธิเสนอข้อพิพาทตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้เข้าไปดำเนินการอย่างใดๆ แต่ผลกระทบหรือความเสียหายยังคงมีอยู่ด้วยการเสนอข้อพิพาทตามพระราชบัญญัตินี้ไม่เป็นการตัดสิทธิร้องทุกข์อันจะพึงมีได้ตามกฎหมายอื่น

มาตรา ๑๙ ข้อพิพาทที่คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมจะรับไว้พิจารณาได้ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) เป็นเรื่องที่มีผู้เสนอข้อพิพาทได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้จากการประกอบกิจการหรือการดำเนินการทั้งหลายในเขตนิคมอุตสาหกรรม และ

(๒) ความเดือดร้อนหรือความเสียหายตาม (๑) นั้นเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(ก) ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ

(ข) ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

(ค) กระทำการนอกเหนืออำนาจหน้าที่ หรือขัดหรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

(ง) กระทำการไม่ถูกต้องตามขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการนั้น

(จ) กระทำการโดยไม่สุจริตหรือโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือ

(ฉ) ความเดือดร้อนหรือความเสียหายตาม (๑) เกิดจากการจงใจฝ่าฝืนบัญญัติ

กฎหมาย หรือมีเจตนาทุจริตเพื่อหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย คำสั่งของหน่วยงาน หรือตามข้อตกลงของโรงงาน ผู้ประกอบการ หรือผู้รับช่วงงานจากโรงงาน

มาตรา ๒๐ ข้อพิพาทดังต่อไปนี้ไม่ได้รับไว้พิจารณา

(๑) ข้อพิพาทที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาล หรือที่ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเด็ดขาดแล้ว เว้นแต่จะเป็นกรณีการก่อให้เกิดความเสียหายหรือผลกระทบจากการกระทำซ้ำ

(๒) ข้อพิพาทที่ยังมิได้ดำเนินการเพื่อแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายครบขั้นตอนตามที่กฎหมายกำหนดไว้

(๓) ข้อพิพาทที่คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมได้วินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว เว้นแต่เป็นกรณีที่มีการพบพยานหลักฐานใหม่

(๔) ข้อพิพาทที่ไม่มีผู้ร้องทุกข้อดำเนินการต่อไปตามกฎหมาย

(๕) ข้อพิพาทตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน และแรงงานสัมพันธ์ เว้นแต่ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพความปลอดภัยในการทำงานของแรงงานในโรงงานหรือสถานประกอบการ

มาตรา ๒๑ การเสนอข้อพิพาทต่อคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมต้องทำเป็นหนังสือและจะต้องมีเนื้อหาในสาระสำคัญดังต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

(๑) มีชื่อและที่อยู่ของผู้เสนอข้อพิพาท

(๒) ระบุเรื่องอันเป็นเหตุแห่งข้อพิพาทพร้อมทั้งข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ตามสมควรเกี่ยวกับเรื่องที่พิพาท

(๓) ใช้อ้อยคำสุภาพ

(๔) ลงลายมือชื่อของผู้เสนอข้อพิพาท ถ้าเป็นการยื่นข้อพิพาทแทนผู้อื่น จะต้องแนบใบมอบฉันทะมาด้วย

มาตรา ๒๒ คำร้องเสนอข้อพิพาทให้ยื่น ณ หน่วยงานธุรการของคณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรม หรือจะยื่นต่อกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรม คนหนึ่งคนใด หรือยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรม เพื่อให้ส่งต่อไปยังหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรมก็ได้ การส่งข้อพิพาทต่อไปยังหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรม ให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขต

นิคมอุตสาหกรรม

ข้อพิพาทอาจส่งไปยังหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรมโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้

ส่วนราชการใดที่ได้รับเรื่องข้อพิพาท ถ้าเห็นว่าข้อพิพาทนั้นอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรมจะส่งข้อพิพาทนั้นให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรมก็ได้

ในกรณีที่ส่วนราชการที่ได้รับข้อพิพาทไว้เห็นเป็นอย่างอื่นให้ส่วนราชการนั้นแจ้งเหตุผลให้ผู้ยื่นคำร้องทราบด้วย

มาตรา ๒๓ ข้อพิพาทที่ได้ยื่นต่อคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรมและคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรมได้วินิจฉัยแล้วว่ามีข้อพิพาทที่จะรับไว้พิจารณาได้ให้หน่วยงานธุรการของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรมแจ้งให้ผู้ยื่นข้อพิพาททราบและเพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติราชการจะส่งต่อไปให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนั้นทราบก็ได้

ส่วนที่ ๒

การแต่งตั้งและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมพื้นที่

มาตรา ๒๔ ให้เลขาธิการคณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรมดำเนินการเสนอรายชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๗ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอรับความเห็นชอบจากวุฒิสภาแต่งตั้งให้เป็น คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรม จำนวนไม่เกิน ๑๕ คนประจำอยู่ที่ส่วนกลาง และให้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายนี้ในการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาททั้งหลายที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมและไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่โดยตรงของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมเฉพาะพื้นที่

มาตรา ๒๕ เมื่อจะมีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่ใด ให้เลขาธิการ

คณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรมดำเนินการ เพื่อเสนอรายชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๖ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอรับความเห็นชอบ จากวุฒิสภาแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรม เฉพาะพื้นที่คณะหนึ่งเป็นอย่างน้อย จำนวนไม่เกิน 9 คน และให้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายนี้ ในการวินิจฉัยข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในและเกี่ยวเนื่องกับพื้นที่ที่มีการจัดตั้งเป็นเขตนิคมอุตสาหกรรม

มาตรา ๒๖ คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคม อุตสาหกรรมมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

มาตรา ๒๗ ผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้น ในเขตนิคมอุตสาหกรรม ต้องเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในทางนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ สิ่งแวดล้อม การสาธารณสุข วิทยาศาสตร์ หรือการบริหารราชการแผ่นดินและ ต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นบุคคลที่ประชาชนที่อยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรม กลุ่มแรงงานในเขต นิคมอุตสาหกรรม และ วิศวกรรมสถานเสนอชื่อเพื่อการคัดเลือกให้ทำหน้าที่

(๒) เคยเป็นกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัติเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๒

(๓) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา หรือเทียบเท่า ตุลาการศาลปกครองสูงสุด หรือตุลาการพระธรรมนูญศาลทหารสูงสุดมาแล้ว ไม่น้อยกว่าสองปี

(๔) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่า มาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

(๕) เป็นหรือเคยเป็นอาจารย์สอนวิชากฎหมายหรือวิชาที่เกี่ยวกับการบริหาร ราชการแผ่นดินในสถาบันการศึกษาของรัฐในระดับมหาวิทยาลัยมาแล้ว ไม่น้อยกว่าหกปี

(๖) มีประสบการณ์ในการบริหารราชการไม่น้อยกว่าสิบปี

ทั้งนี้ในการเสนอชื่อบุคคลจะต้องคำนึงถึงสัดส่วนของตัวแทนจากฝ่ายต่างๆ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๒๘ ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขต

นิคมอุตสาหกรรม จะต้องไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง หรือประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอย่างอื่นที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมตามระเบียบที่คณะกรรมการชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมจะได้กำหนดขึ้น

กรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมซึ่งมีลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่ง ให้พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๒๕ ในการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรม ให้กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์มีอิสระในความคิดเห็นของตนในการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท ให้กรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมให้ดำเนินการเป็นองค์คณะในนามของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรม ในองค์คณะต้องมีหัวหน้าคณะกรรมการ

มาตรา ๓๐ ให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรม มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือสอบถามหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงหรือให้ความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ หรือของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง

(๒) ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือส่งผู้แทนหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐนั้นมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำประกอบการพิจารณาได้

(๓) มีหนังสือเรียกให้ผู้ยื่นคำร้องทุกข์นำพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณา

(๔) มีหนังสือเรียกให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทมาให้ถ้อยคำหรือ

ให้ส่งพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณา

(๕) เข้าไปในพื้นที่ของสถานประกอบการ โรงงาน หรือบริเวณใกล้เคียงในเขตนิคมอุตสาหกรรม เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง พยานหลักฐานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทที่มีการร้องทุกข์

มาตรา ๓๑ ในการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ถ้าคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมเฉพาะพื้นที่ วินิจฉัยว่า

(๑) เรื่องที่พิจารณานั้นไม่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมเฉพาะพื้นที่ตามมาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๒๐ ให้เลขาธิการคณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรมสั่งจำหน่ายเรื่องร้องทุกข์นั้น

แต่ในกรณีที่กรรมการวินิจฉัยชี้ขาดที่ประกอบเป็นองค์คณะพิจารณาเรื่องร้องทุกข์นั้นหรือเลขาธิการคณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรมเห็นว่ากรณีมีปัญหาอันควรแก่การรับไว้พิจารณาจะเสนอเรื่องร้องทุกข์นั้นต่อคณะกรรมการวินิจฉัยเรื่องทุกข์ส่วนกลางเพื่อพิจารณาวินิจฉัย ก็ได้

(๒) มีกรณีเป็นที่สงสัยว่าเรื่องที่มีการร้องทุกข์เป็นข้อพิพาทดังกล่าว อาจจะมีสาเหตุมาจากการละเว้นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ และหรือจากการจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายของโรงงาน สถานประกอบการ หรือผู้รับงานช่วง ให้เลขาธิการคณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรม แจ้งให้คณะกรรมการติดตามตรวจสอบให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลในเขตนิคมอุตสาหกรรม ดำเนินการต่อไป

มาตรา ๓๒ การพิจารณาข้อพิพาทของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมเฉพาะพื้นที่โดยปกติให้กระทำ ณ สถานที่พิจารณาข้อพิพาทตามวันเวลาทำการ เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือจำเป็นหรือเพื่อความสะดวกของราษฎรในเขตท้องที่ที่มีข้อพิพาทเป็นจำนวนมากหัวหน้าคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมเฉพาะพื้นที่จะสั่งให้มีการพิจารณาในสถานที่อื่นหรือในวันเวลาใดเป็นการเฉพาะคราวก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรม จะเป็นผู้กำหนด และจะต้องทำเป็นประกาศกำหนดสถานที่พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด

มาตรา ๓๓ การเข้าฟังการพิจารณาข้อพิพาท ให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรม จะเป็นผู้กำหนด

มาตรา ๓๔ การคัดค้าน การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคัดค้านเพราะเหตุที่ คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมเฉพาะพื้นที่ ให้เป็นไปตาม ระเบียบของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรม จะเป็นผู้ กำหนด

มาตรา ๓๕ การพิจารณาข้อพิพาทต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นไปโดยรวดเร็ว แต่ทั้งนี้ ต้องเปิดโอกาสให้ผู้ยื่นคำร้องทุกข์ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมี โอกาส ชี้แจงและแสดงพยานหลักฐานประกอบคำชี้แจงของตนตามสมควร

มาตรา ๓๖ ในขณะที่พิจารณาข้อพิพาท ถ้าคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่ เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมเฉพาะพื้นที่เห็นสมควรกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เพื่อ บรรเทาทุกข์ให้แก่ผู้ร้องทุกข์เป็นการชั่วคราวก่อนการวินิจฉัย ไม่ว่าจะมีการร้องขอจากผู้ร้องทุกข์ หรือ ไม่ ให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมเฉพาะพื้นที่ เสนอความเห็นในการดำเนินการพร้อมด้วยเหตุผลไปยังเลขาธิการคณะกรรมการติดตามและ วินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรมเพื่อแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือ ผู้รับผิดชอบของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ที่จะสั่งการได้ ตามกฎหมายว่าด้วย

ระเบียบบริหารราชการแผ่นดินหรือตามกฎหมายอื่น พิจารณาสั่งการเพื่อบรรเทาทุกข์นั้นก่อนก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ถ้าบุคคลดังกล่าวไม่เห็นด้วยกับมาตรการหรือวิธีการของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาด ข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมเฉพาะพื้นที่ก็ให้มีอำนาจสั่งการได้ตามที่เห็นสมควร ภายใต้อำนาจแห่งกฎหมาย และเมื่อได้สั่งการไปประการใดหรือในกรณีที่ไม่สมควรสั่ง การให้แจ้งคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมเฉพาะพื้นที่ ทราบพร้อมด้วยเหตุผลภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากเลขาธิการคณะกรรมการติดตามและ วินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรม

มาตรา ๓๗ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขต นิคมอุตสาหกรรมเฉพาะพื้นที่ ต้องระบุ

(๑) ชื่อผู้ยื่นคำร้องทุกข์

(๒) เหตุแห่งการร้องทุกข์

(๓) ข้อเท็จจริงของเรื่องร้องทุกข์

(๔) เหตุผลแห่งคำวินิจฉัย

(๕) ข้อเสนอแนะต่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้รับผิดชอบของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ที่จะสั่งการได้ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินหรือตามกฎหมายอื่น โดยต้องระบุให้ชัดเจนว่าผู้บังคับบัญชาหรือผู้รับผิดชอบควรจะสั่งการในเรื่องใดว่าอย่างไร พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบด้วย

(๖) ข้อเสนอแนะหรือข้อสังเกตอย่างอื่นเกี่ยวกับการวางระเบียบปฏิบัติราชการให้มีกฎหมาย หรือแก้ไขปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมาย

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมเฉพาะพื้นที่ต้องลงลายมือชื่อของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมเฉพาะพื้นที่ที่วินิจฉัยเรื่องข้อพิพาทนั้น

มาตรา ๓๘ เมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมเฉพาะพื้นที่ได้วินิจฉัยข้อพิพาทในเรื่องใดแล้ว ให้เลขาธิการคณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมเสนอคำวินิจฉัยไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้รับผิดชอบของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดโดยเร็วที่สุด แต่ต้องไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้มีคำวินิจฉัยเช่นนั้น

ภาค ๒

สำนักงานคณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรม

มาตรา ๓๙ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรม มีหน้าที่รับผิดชอบในงานราชการของคณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรม และโดยเฉพาะให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบในงานธุรการของคณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรม และศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรม

(๒) ช่วยเหลือและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายแก่หน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจในเขตพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม

(๓) พิจารณาและจัดทำรายงานผลการดำเนินการ การติดตาม การประเมินผลการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจ การจัดทำระบบฐานข้อมูลทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับเขตนิคมอุตสาหกรรม อาทิเช่น ระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับสารเคมี ระบบการป้องกันภัย ระบบการเตือนภัย เป็นต้น

(๔) เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้มีกฎหมายหรือแก้ไขปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมายที่เกี่ยวกับการปัญหาที่สืบเนื่องจากเขตอุตสาหกรรม

(๕) ให้ความเห็นหรือปฏิบัติงานอื่นอันเกี่ยวกับกฎหมายให้แก่หน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ

(๖) ประสานงานกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ผู้ประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรม

(๗) ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ธุรการและวางระเบียบการปฏิบัติราชการของสำนักงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานธุรการ

(๘) ติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐหรือของเจ้าหน้าที่ของรัฐเมื่อได้มีคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมหรือเมื่อผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานได้สั่งการตามกฎหมายเพื่อให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินั้นๆ

(๙) วิเคราะห์เหตุแห่งข้อพิพาท ตลอดจนหลักกฎหมายและระเบียบแบบแผนที่จะนำมาใช้กับกรณีข้อพิพาท

(๑๐) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการติดตาม ประเมินผล การดำเนินของหน่วยงานต่างๆ และการดำเนินการทั้งหลายเกี่ยวกับข้อพิพาทที่สำนักงานรับเข้ามาดำเนินการ คณะรัฐมนตรี และรัฐสภา

มาตรา ๔๐ ให้มีเลขาธิการคณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรม มีหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งราชการของสำนักงานและรับผิดชอบขึ้นตรงต่อประธานคณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขต

นิคมอุตสาหกรรม และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงาน

ให้มีรองเลขาธิการคณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอัน
เนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรม เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ

ให้เลขาธิการคณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขต
นิคมอุตสาหกรรม เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคล
ซึ่งมีความเชี่ยวชาญในทางการบริหารการตรวจสอบองค์กรภาครัฐและการบริหารราชการแผ่นดิน
ตามคำแนะนำของคณะรัฐมนตรีและได้รับความเห็นชอบของวุฒิสภา

มาตรา ๔๑ ให้เลขาธิการคณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอัน
เนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรมแต่งตั้งพนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนข้อพิพาทจากข้าราชการซึ่ง
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคม
อุตสาหกรรม

เพื่อประโยชน์ในการทำสำนวนสอบสวนเรื่องข้อพิพาท ให้เลขาธิการ
คณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรมมีอำนาจใน
การเรียกเอกสาร ขอให้บุคคลมาให้ถ้อยคำสำนวน หรือมาชี้แจงข้อเท็จจริง ในการนี้เลขาธิการ
คณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรม
อาจมอบอำนาจเป็นหนังสือให้พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนข้อพิพาทหรือเลขานุการคณะกรรมการ
วินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทประจำเขตนิคมอุตสาหกรรมปฏิบัติแทนได้

มาตรา ๔๒ เลขาธิการคณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอัน
เนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรมมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลหนึ่งบุคคลใด
ให้เป็นเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการติดตามและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคม
อุตสาหกรรมเพื่อปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในเขตท้องที่ที่บุคคลนั้นมีภูมิลำเนาตามที่ได้รับ
มอบหมาย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในระเบียบของคณะกรรมการติดตามและ
วินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเขตนิคมอุตสาหกรรม

มาตรา ๔๓ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท
ที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมขึ้นในท้องที่ใด ในพระราชกฤษฎีกานั้นให้กำหนดหน่วยงานของ
รัฐที่จะเป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคม
อุตสาหกรรม ดังกล่าวไว้ด้วย

ในกรณีที่พระราชกฤษฎีกากำหนดให้หน่วยราชการใดเป็นหน่วยงานธุรการ
ของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรม และส่วนราชการ
นั้นๆ มีงบประมาณไม่เพียงพอให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนแก่ส่วนราชการนั้น

มาตรา ๔๔ หน่วยงานธุรการของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้น
ในเขตนิคมอุตสาหกรรม มีหน้าที่ในการจัดหาสถานที่ พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวน เจ้าหน้าที่
ตลอดจนปฏิบัติงานธุรการต่าง ๆ ให้แก่คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขต
อุตสาหกรรม โดยจัดตั้งขึ้นเป็น “สำนักงานคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขต
นิคมอุตสาหกรรมเฉพาะพื้นที่ ”

ให้มีเจ้าหน้าที่คนหนึ่งเป็นเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่
เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมพื้นที่มีหน้าที่รับผิดชอบในงานธุรการของคณะกรรมการ
การแต่งตั้งเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคม
อุตสาหกรรมพื้นที่และพนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนข้อพิพาทประจำคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อ
พิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมพื้นที่ ให้แต่งตั้งจากข้าราชการของส่วนราชการที่เป็นหน่วย
ธุรการ

ภาค ๓

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๕ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน ปฏิบัติหรือละเว้นไม่ปฏิบัติต่อผู้ยื่นคำร้อง
ข้อพิพาทมายังสำนักงานหรือต่อบุคคลอื่น โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะเหตุที่มีการร้องเรียนใน
ปัญหาที่เป็นข้อพิพาท ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึง
ห้าหมื่นบาท

มาตรา ๔๖ ผู้ใดเอาความเท็จมาเสนอเป็นเรื่องราวร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัตินี้
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๗ ผู้ใดในฐานะเป็นพยานจงใจให้ถ้อยคำ หรือแสดงพยานหลักฐาน

อันเป็นที่แจ้งในข้อสำคัญอันเกี่ยวกับเรื่องที่เป็นข้อพิพาท ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรม พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นผู้ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

แต่ถ้าผู้นั้นคู่แค้นแท้จริงต่อคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรม พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนข้อพิพาท หรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นผู้ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ก่อนมีการวินิจฉัยเรื่องที่เป็นข้อพิพาทนั้น ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้เพียงใดก็ได้

มาตรา ๔๘ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียกที่คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

แบบแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ ลายมือชื่อของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมาย

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๑.	ชื่อตัว และ นามสกุล	☐ นาย ☐ นาง ☐ นางสาว.....
๒.	เลขบัตรประชาชน	☐ - ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
๓.	ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน	เลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย..... ถนน.....ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....
๔.	อาชีพ	.....
๕.	ขอเข้าชื่อเสนอกฎหมาย	ร่างแก้ไขพระราชบัญญัติคณะกรรมการติดตามและวินิจัยชี้ขาด ข้อพิพาทอันเนื่องมาจากเทคนิคอุตสาหกรรม พ.ศ. ....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อความที่ปรากฏข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....ผู้เข้าชื่อเสนอ

กฎหมาย

(.....)

หมายเหตุ: ข้าพเจ้าได้แนบเอกสารมาพร้อมกับแบบ ดังนี้

- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือ
- บัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุ หรือ
- บัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการที่มีรูปถ่ายสามารถแสดงตนได้ และ
- สำเนาทะเบียนบ้าน